

KARTA CHARAKTERYSTYKI PREPARATU NIEBEZPIECZNEGO

Identyfikacja przedsiębiorstwa

Siedziba: Zakłady Chemiczne „ANSER” Sp. z o.o.
ul. J. Conrada 7, 01-922 Warszawa
tel.: (022) 663 70 73, faks: (022) 669 01 22

Zakład produkcyjny: Wiskitki, ul. Chemików 1
Dział technologiczny: ul. Chemików 1, 96-315 Wiskitki
tel.: (046) 856 73 40 do 49 wew. 208, faks: (046) 856 73 50

Telefon alarmowy: (046) 856 73 40 do 49 wew. 219 lub 998 (Straż Pożarna)
Data opracowania karty: 30.03.2003
Data aktualizacji: 10.05.2007

1. Identyfikacja preparatu chemicznego.

Nazwa substancji chemicznej: Rozpuszczalnik Ftalowy

Przeznaczenie: Do rozcieńczania farb i lakierów olejnych, ftalowych oraz asfaltowych.

2. Skład i informacja o składnikach.

Lp	Nazwa	Zawartość	Nr CAS	Nr WE	Nr indeksowy	Klasyfikacja
1.	1,2,4-Trimetylobenzen	ok. 30%	95-63-6	202-436-9	601-043-00-3	R10; Xn: R20, Xi: R36/37/38; N: R51-53
2.	1,3,5-Trimetylobenzen	ok. 9,5	108-67-8	203-604-4	601-025-00-5	R10; Xi: R37; N: R51-53
3.	1,2,3-Trimetylobenzen*	ok. 5	526-73-8	208-394-8	-	R10; Xi: R37
4.	1-Metylo-3-etylobenzen*	ok. 22	620-14-4	210-626-8	-	R10; Xi: R65
5.	1-Metylo-4-etylobenzen*	ok. 9	622-96-8	210-761-2	-	R10; Xi: R65
6.	1-Metylo-2-etylobenzen*	ok. 7	611-14-3	210-255-1	-	R10; Xi: R65
7.	n-Propylobenzen	ok. 6,5	103-65-1	203-132-9	601-024-00-X	R10, Xn; R65, Xi; R37, N; R51-53
8.	o-Ksylen	1 ÷ 3	95-47-6	202-422-2	601-022-00-9	R10; Xn: R20/21; Xi: R38
9.	Kumen	1 ÷ 3	98-82-8	202-704-5	601-024-00-X	R10; Xn: R65; Xi: R37; N: R51-53
10	1,3-dietylobenzen	1 ÷ 3	141-93-5	205-511-4	-	R10; Xi: R36/37/38

*) składniki oznaczone gwiazdką zostały sklasyfikowane zgodnie z kartą charakterystyki producenta surowca używanego do produkcji Rozpuszczalnika Ftalowego.

3. Identyfikacja zagrożeń.

Produkt jest klasyfikowany jako niebezpieczny zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Klasyfikacja: R10; Xn: R20, R65, Xi: R36/37/38; N: R51/53.

Zagrożenie fizykochemiczne

Preparat jest łatwopalny. Pary są cięższe od powietrza, zalegają przy gruncie i tworzą z powietrzem mieszaniny wybuchowe.

Zagrożenie dla zdrowia

Produkt jest szkodliwy. Działa szkodliwie przez drogi oddechowe. Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę. Może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia. Objawy i skutki negatywnego działania produktu – patrz pkt 11.

Zagrożenie dla środowiska

Produkt jest niebezpieczny dla środowiska. Działa toksycznie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.

4. Pierwsza pomoc.

Wskazówki ogólne

W przypadku wystąpienia objawów zatrucia wezwać lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala. Nie stosować żadnych odtrutek ani środków zobojętniających, które nie są zalecane w poniższej karcie lub przez lekarza. Osobie nieprzytomnej nie podawać niczego doustnie. Przedstawić personelowi medycznemu, o ile to możliwe, etykietę lub kartę charakterystyki.

Zanieczyszczenie oczu

Usunąć szkła kontaktowe. Nie stosować środków zobojętniających. Przemycać oczy dużą ilością chłodnej wody około 15 minut. Unikać silnego strumienia wody wobec ryzyka uszkodzenia rogówki. Zapewnić pomoc medyczną w przypadku utrzymania lub nasilania się podrażnienia.

Zanieczyszczenie skóry

Zdjąć zanieczyszczoną odzież. Zmyć skórę dużą ilością letniej wody (z mydłem, jeżeli nie ma zmian).

Wdychanie

Opuścić (lub wyprowadzić poszkodowanego) z miejsca narażenia. Zapewnić ciepło, spokój i dopływ świeżego powietrza. Po zatrzymaniu oddychania stosować sztuczne oddychania. Natychmiast zapewnić pomoc medyczną.

Połknięcie

Nie prowokować wymiotów. Podać do wypicia 200 ml płynnej parafiny. **Nie podawać mleka, tłuszczów, alkoholu.** Natychmiast zapewnić pomoc medyczną.

5. Postępowanie w przypadku pożaru.

Zalecenia ogólne

Zawiadomić otoczenie o awarii. Usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii. W razie potrzeby zarządzić ewakuację. Wezwać Straż Pożarną i Policję Państwową.

Zagrożenia pożarowe

Produkt jest łatwopalny i tworzy z powietrzem mieszaniny wybuchowe. Pary zalegają przy powierzchni gruntu.

Środki gaśnicze: proszki gaśnicze, dwutlenek węgla, piany gaśnicze, woda – prądy rozproszone.

Niewłaściwe środki gaśnicze: zwarte strumienie wody.

Mały pożar: gasić gaśnicą proszkową lub śniegową (dwutlenek węgla).

Duży pożar: palące się zbiorniki lub rozlewiska gasić pianą lub prądami wodnymi rozproszonymi; nie stosować zwartych strumieni wody na powierzchnię cieczy. Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury chłodzić wodą z bezpiecznej odległości; jeżeli to możliwe, usunąć je z obszaru zagrożenia (groźba wybuchu).

Szczególne zagrożenia

Produkt spala się wydzielając tlenki węgla. Tlenek węgla jest gazem toksycznym.

Specjalne wyposażenie ochronne

Odzież ochronna i aparat izolujący drogi oddechowe.

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska.

Zalecenia ogólne

Zawiadomić otoczenie o awarii. Usunąć z obszaru zagrożenia wszystkie osoby nie biorące udziału w likwidowaniu awarii, w razie potrzeby zarządzić ewakuację. Ogłosić zakaz palenia, używania otwartego ognia i narzędzi iskrzących. W przypadku dużych awarii wezwać ekipy ratownicze, Straż Pożarną i Policję Państwową.

Indywidualne środki ostrożności

Unikać kontaktu ze skórą i oczami. Nie wdychać par. W razie potrzeby stosować środki ochrony indywidualnej – patrz pkt. 8. Usunąć źródła zapłonu. Nie stosować narzędzi iskrzących.

Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

Zabezpieczyć studzienki ściekowe. Nie dopuścić do przedostania się produktu do wód powierzchniowych i gruntu.

Metody oczyszczania

Jeśli to możliwe, zlikwidować wyciek (zamknąć dopływ cieczy, uszczelnić, uszkodzone opakowanie umieścić w szczelnym opakowaniu ochronnym). W razie dużego wycieku miejsce gromadzenia się cieczy obwałować, zebraną ciecz odpompować. Małe ilości rozlanej cieczy przysypać niepalnym materiałem chłonnym (piasek, ziemia), zebrać do zamykanego pojemnika, zanieczyszczoną powierzchnię spłukać wodą. Odpad usuwać zgodnie z obowiązującymi przepisami (patrz pkt 13).

7. Obchodzenie się z preparatem i jego magazynowanie.

Obchodzenie się z substancją: podczas stosowania nie jeść, nie pić, unikać kontaktu z cieczą i wdychania par. W przerwach w pracy myć ręce. Nie używać zanieczyszczonej produktem odzieży. Przestrzegać zasad higieny osobistej. Pracować w dobrze wentylowanych pomieszczeniach. W razie potrzeby stosować środki ochrony indywidualnej (jak podano w punkcie 8). Wyeliminować źródła zapłonu, stosować narzędzia nieiskrzące. Unikać tworzenia aerozoli i stężeń wybuchowych w powietrzu.

Magazynowanie: przechowywać w oryginalnych, właściwie oznakowanych, szczelnie zamkniętych opakowaniach w magazynie przystosowanym do przechowywania substancji łatwopalnych: wyposażonym w wentylację mechaniczną i instalację elektryczną w wykonaniu przeciwwybuchowym, odpowiedni sprzęt gaśniczy, z podłogą z wykładziną elektroprzewodzącą.

W warunkach domowych produkt przechowywać w oryginalnych, szczelnie zamkniętych pojemnikach, w chłodnych, przewiewnych i ocienionych miejscach, z dala od źródeł ciepła i źródeł zapłonu, poza zasięgiem dzieci. Nie przechowywać razem z żywnością i napojami.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej.

Wymagania ogólne.

Zalecana sprawna wentylacja (ogólna, miejscowa) miejsca pracy, tj. taka, aby nie dopuścić do przekroczenia stężeń granicznych czynników niebezpiecznych powyżej ustalonych wartości dopuszczalnych. Zaleca się stosowanie wyciągów miejscowych, ponieważ umożliwiają kontrolę emisji par u źródła i zapobiegają ich rozprzestrzenianiu się na stanowiska pracy znajdujące się w zasięgu. Instalacje wentylacyjne muszą odpowiadać warunkom ustalonym ze względu na niebezpieczeństwo pożaru lub wybuchu. W przypadku niewystarczającej wentylacji stosować środki ochrony dróg oddechowych posiadające odpowiednie atesty.

Dopuszczalne stężenia w środowisku pracy

Nie ma danych dotyczących produktu. Poniżej podano dane dla składników niebezpiecznych:

Trimetylobenzen (mieszanina izomerów)

Dopuszczalne stężenia NDS: 100 mg/m³; NDSh: 170 mg/m³; NDSP: nieustalone.

Metoda oznaczania PN-Z-04016-4:1998

Najwyższe dopuszczalne stężenia w materiale biologicznym

Brak danych.

Kontrola narażenia w środowisku pracy:

Ochrona dróg oddechowych: maski z pochłaniaczem par organicznych (typ A).

Ochrona rąk: rękawice ochronne odporne na rozpuszczalniki organiczne (np. neoprenowe).

Ochrona oczu: gogle ochronne.

Ochrona skóry: odzież ochronna, elektrostatyczna.

Uwaga: zgodnie z obowiązującymi przepisami stosowany sprzęt ochrony osobistej musi posiadać odpowiednie certyfikaty. Pracodawca jest zobowiązany zapewnić, aby stosowane środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze posiadały właściwości ochronne i użytkowe oraz zapewnić odpowiednie ich pranie, konserwację, naprawę i odkażanie.

9. Właściwości fizykochemiczne.

• Stan fizyczny	ciecz klarowna
• Barwa	żółtawa
• Zapach	charakterystyczny
• pH	nie dotyczy
• Gęstość:	0,86 – 0,88 g/cm ³
• Temperatura początku wrzenia:	min. 130°C
końca wrzenia:	ok. 180°C
• Temperatura topnienia	brak danych
• Temperatura rozkładu	brak danych
• Temperatura zapłonu:	powyżej 35°C
• Temperatura samozapłonu:	500°C
• Właściwości wybuchowe:	granice wybuchowości 1,31 – 14,73 % obj
• Właściwości utleniające	brak danych
• Prężność pary	4,3 kPa w 50°C.
• Gęstość względna	brak danych
• Rozpuszczalność/ mieszalność	
w wodzie:	rozpuszcza się bardzo słabo
w rozpuszczalnikach organicznych:	rozpuszcza się
• Współczynnik podziału n-oktanol-woda	brak danych

10. Stabilność i reaktywność.

Stabilność

W normalnych warunkach temperatury i ciśnienia produkt jest stabilny i nie reaguje niebezpiecznie z innymi substancjami.

Warunki i materiały, których należy unikać

Wysoka temperatura. Źródła zapłonu, silne utleniacze.

Niebezpieczne produkty rozpadu

Nie występują w normalnych warunkach.

11. Informacje toksykologiczne.

Zagrożenia dla zdrowia

Produkt jest szkodliwy. Działa szkodliwie przez drogi oddechowe. Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę. Może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia.

Skutki narażenia u ludzi:

Inhalacyjne: podrażnienie oraz rozpulchnienie i zaczerwienienie błon śluzowych jamy ustnej, podrażnienie dróg oddechowych, kaszel, bóle i zawroty głowy, senność, uczucie zmęczenia, zaburzenia oddychania, zaburzenia ze strony ośrodkowego układu nerwowego.

Kontakt ze skórą: wysuszenie, pękanie, podrażnienie skóry, podrażnienie.

Kontakt z oczami: podrażnienie błon śluzowych oczu, zaczerwienienie spojówek, łzawienie.

Doustne: nudności, wymioty, ryzyko zachłystowego zapalenia płuc.

Toksyczność ostra

LD₅₀ doustne, szczur > 5 g/kg

LC₅₀ inhalacyjne, szczur > 18 mg/l(4h)

Objawy zatrucia przewlekłego: Zaburzenia ze strony ośrodkowego układu nerwowego, wątroby, nerek, płuc i serca; przewlekłe stany zapalne skóry.

12. Informacje ekologiczne.

Zagrożenie dla środowiska

Produkt jest niebezpieczny dla środowiska. Działa toksycznie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.

Ekotoksyczność

Graniczne stężenie toksyczne dla bezkręgowców: LC₀ 12 mg/l(24h).

Mobilność: brak danych.

Trwałość i rozkład: brak danych.

Potencjał bioakumulacyjny: brak danych.

13. Postępowanie z odpadami.

Jeżeli to możliwe, to odpady odzyskać. Zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem unieszkodliwianiem, odzyskiem lub recyklingiem odpadów mogą się zajmować zakłady posiadające odpowiednia uprawnienia, i tylko takim zakładom można odpady przekazywać. W razie wątpliwości, sposób postępowania z odpadami uzgodnić z terenową jednostką Inspekcji Ochrony Środowiska.

Usuwanie preparatu: Nie usuwać do kanalizacji. Nie dopuścić do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych. Nie składować na wysypiskach komunalnych. Rozważyć możliwość wykorzystania.

Zalecany sposób unieszkodliwiania: spalanie.

Kod odpadu: 07 01 04* - Inne rozpuszczalniki organiczne, roztwory z przemywania i cieczy macierzyste.

Usuwanie opakowań: Opakowania wielokrotnego użytku, po oczyszczeniu, powtórnie wykorzystać. Opakowania z niewykorzystanymi resztkami produktu traktować jako odpady niebezpieczne, nienadające

się do usuwania na składowiska odpadów. Opakowania czyste traktować jak zwykłe odpady opakowaniowe.

Kod odpadu: 15 01 10* – Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone.

lub 15 01 02 – Opakowania z tworzyw sztucznych (dla opakowań czystych).

14. Informacje o transporcie.

Produkt podlega przepisom dotyczącym przewozu towarów niebezpiecznych.

Transport drogowy

Numer rozpoznawczy UN	UN 1263
Prawidłowa nazwa przewozowa	MATERIAŁ POKREWNY DO FARBY
Klasa i kod klasyfikacyjny	3 / F1
Grupa pakowania	III
Numer rozpoznawczy zagrożenia	30
Nalepki ostrzegawcze	3

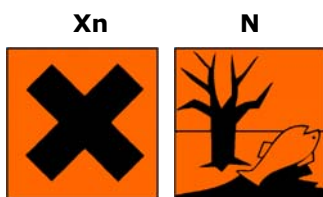
15. Informacje dotyczące uregulowań prawnych.

Oznakowanie na etykiecie: „Rozpuszczalnik Ftalowy”

Zawiera: 1,2,4-Trimetylobenzen, 1-Metylo-3-etylobenzen, 1-Metylo-4-etylobenzen, n-Propylobenzen.

Symbole ostrzegawcze:

Xn – Produkt szkodliwy.

N – Produkt niebezpieczny dla środowiska.

Określenia zagrożenia (R):

10 – Produkt łatwopalny.

20 – Działa szkodliwie przez drogi oddechowe.

36/37/38 – Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę.

65 – Działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia.

51/53 – Działa toksycznie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się zmiany w środowisku wodnym.

Określenia dotyczące prawidłowego postępowania (S):

2 – Chronić przed dziećmi.

36/37 – Nosić odpowiednią odzież ochronną i odpowiednie rękawice ochronne.

62 – W razie połknięcia nie wywoływać wymiotów; niezwłocznie zasięgnąć porady lekarza i pokazać opakowanie lub etykietę.

29 – Nie wprowadzać do kanalizacji.

61 – Unikać zrzutów do środowiska. Postępować zgodnie z instrukcją lub kartą charakterystyki.

Podstawy prawne:

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2002 r. nr 217 z poz. 1833 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 20 kwietnia 2005 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2005 r. nr 73, poz. 645).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 21 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej (Dz. U. z 2005 r. nr 259, poz. 2173).

Ustawa z dn. 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych. (Dz. U. z 2001 r. nr 11 poz. 84 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 3 lipca 2002 w sprawie karty charakterystyki substancji niebezpiecznej i preparatu niebezpiecznego (Dz. U. z 2002 r. nr 140, poz. 1171 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2003 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji i preparatów chemicznych (Dz. U. z 2003 r. nr 171, poz. 1666 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 6 października 2003 r. w sprawie oznakowania opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych (Dz. U. z 2003 r. nr 173 poz. 1679 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 14 października 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. z 2005 r. nr 201 poz. 1674 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 kwietnia 2004 roku w sprawie substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych, których opakowania zaopatruje się w zamknięcia utrudniające dostęp przez dzieci i wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. z 2004 r. nr 128 poz. 1348).

Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2001 r. nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r. nr 112, poz. 1206).

Ustawa z dn. 11 maja 2001 o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001 r. nr 63, poz. 638 z późniejszymi zmianami).

Umowa Europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych ADR (obowiązująca od 1.01.2005) (Dz. U. z 2005 r. nr 178, poz. 1481).

Ustawa z dn. 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. nr 199, poz. 1671 z późniejszymi zmianami).

16. Inne informacje.

Powyższe informacje są opracowane w oparciu o bieżący stan wiedzy i doświadczeń, jakkolwiek nie stanowią gwarancji własności produktu ani specyfikacji jakościowej i nie mogą być podstawą do reklamacji. Produkt powinien być transportowany, magazynowany i stosowany zgodnie z obowiązującymi przepisami i dobrą praktyką i higieną pracy. Producent nie ponosi odpowiedzialności za straty wynikające pośrednio lub bezpośrednio ze stosowania powyższej interpretacji przepisów lub instrukcji.

Przedstawione informacje nie mogą mieć zastosowania dla mieszanin produktu z innymi substancjami. Wykorzystanie podanych informacji, jak i stosowanie produktu nie są kontrolowane przez producenta, a zatem obowiązkiem użytkownika jest stworzenie stosownych warunków bezpiecznego obchodzenia się z produktem.

Data opracowania karty: 30.03.2003

Data aktualizacji: 10.05.2007

Materiały źródłowe:

Karty charakterystyk składników niniejszego preparatu.

Wykaz symboli zagrożenia oraz zwrotów R z punktu 2:

Xn - Produkt szkodliwy.

Xi - Produkt drażniący.

N - Produkt niebezpieczny dla środowiska.

R 10 - Produkt łatwopalny.

R 20 - Działa szkodliwie przez drogi oddechowe.

R 20/21 - Działa szkodliwie przez drogi oddechowe i w kontakcie ze skórą.

R 36/37/38 - Działa drażniąco na oczy, drogi oddechowe i skórę.

R 37 - Działa drażniąco na drogi oddechowe.

R 38 - Działa drażniąco na skórę.

R 51/53 - Działa toksycznie na organizmy wodne; może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym.

R 65 - Działa szkodliwie; może powodować uszkodzenie płuc w przypadku połknięcia.